

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

20. december 2019

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 49 (Alm. del) af 8. november 2019 stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF)

Spørgsmål

Vil ministeren skønne over, hvor meget det vil koste, hvis folkepension og førtidspension gøres uafhængig af ægtefælle/samlevers indkomst, mens reglerne for pensionens afhængighed af egen indkomst ændres, så de svarer til reglerne for henholdsvis enlige førtidspensionister og enlige folkepensionister?

Svar

Der gælder forskellige regler for opgørelse og indtægtsregulering af den sociale pension alt efter om personen er folkepensionist, førtidspensionist på "gammel" ordning (tilkendt efter reglerne gældende før 1. januar 2003) eller førtidspensionist på "ny" ordning (tilkendt efter reglerne gældende efter 1. januar 2003).

Folkepensionister og førtidspensionister på "gammel" ordning

For folkepensionister og førtidspensionister på "gammel" ordning er grundbeløbet allerede efter gældende regler uafhængig af partnerens indtægt, idet der alene indtægtsreguleres for egen arbejdsindkomst over 329.600 kr. (2019-niveau).

Pensionstillægget og den supplerende pensionsydelse tildeles imidlertid med udgangspunkt i parrets samlede indtægt. Reglerne for indtægtsregulering afhænger af, om ens partner også er pensionist. Er partneren også pensionist¹ indtægtsreguleres pensionstillægget med 16 pct. af den del af parrets samlede indtægt², der overstiger fradragsgrænsen på 175.900 kr. (2019-niveau). For enlige er aftrappingsprocenten ca. det dobbelte og fradragsgrænsen ca. det halve³.

For pensionistpar, der hver især har et indtægtsgrundlag under fradragsgrænsen for enlige, vil det således ikke have nogen betydning for parrets samlede sociale pension, om pensionstillægget opgøres med udgangspunkt i reglerne for enlige eller for par, idet de hver især vil modtage det fulde pensionstillæg i begge tilfælde. Tilsvarende vil det have begrænset betydning for pensionistpar, der hver især har

¹ Folkepensionist eller førtidspensionist på "gammel" ordning.

² Ekskl. social pension og individuel arbejdsindkomst op til 122.004 kr. (2019-niveau).

³ Da der ikke lægges op til at ændre på ydelsesniveauerne i dette spørgsmål, er det lagt til grund, at aftrappingsprocenten øges til 32 (svarende til satsen for par, hvor den anden part er ikke-pensionist) og ikke 30,9 som ellers gælder for enlige. Den lavere sats for enlige skal ses i sammenhæng med forhøjelsen af satsen for pensionstillægget i 2010.

et indtægtsgrundlag over fradragsgrænsen for enlige. De vil i begge tilfælde modtage et aftrappet (eller fuldt aftrappet) pensionstillæg.

Ændringen har således hovedsagelig betydning for de par, hvor den ene har et indtægtsgrundlag *under* fradragsgrænsen og den anden har et indtægtsgrundlag *over* grænsen samt for par, hvor den enes indtægtsgrundlag indebærer, at parrets samlede pensionstillæg er fuldt aftrappet. I førstnævnte tilfælde vil parret tabe på en ændring, hvor pensionstillægget gøres uafhængigt af den andens indtægt. Det skyldes, at pensionisten med den høje indtægt ikke længere kan udnytte det uudnyttede fradrag hos partneren. I det andet tilfælde vil parret opnå en gevinst ved ændringen, idet den ene i parret efter ændringen vil modtage pensionstillæg.

Af tabel 1 fremgår et eksempel på et folkepensionistpar, hvor ændringen fra gældende regler til individuel indtægtsregulering resulterer i et fald i den samlede sociale pension på godt 700 kr. som følge af, at det fælles indtægtsgrundlag på 175.000 kr. (under fradragsgrænsen for par) er fordelt med 85.000 kr. (under grænsen for enlige) for den ene og 90.000 kr. (over fradragsgrænsen for enlige) for den anden.

Tabel 1

Rådighedsbeløb for folkepensionist par under gældende regler og når indtægtsregulering som følge af indtægt fra ægtefælle eller samlever ophæves, 2019-niveau

	Nuværende regler	Uden indtægtsregulering som følge af indtægt fra ægtefælle eller samlever		
	Folkepensionistpar	Folkepensionistpar	Folkepensionist 1	Folkepensionist 2
Folkepensionens grundbeløb	151.850	151.850	75.920	75.920
Pensionstillægget	82.870	82.160	41.440	40.730
<i>Social pension, i alt</i>	<i>234.720</i>	<i>234.010</i>	<i>117.360</i>	<i>116.650</i>
Privat pension ¹⁾	175.000	175.000	85.000	90.000
<i>Samlet indtægt</i>	<i>409.720</i>	<i>409.010</i>		
Skat	116.590	116.330		
Disponibel indkomst	293.130	292.680		

Anm.: Tallene er afrundet til nærmeste 10 kr. Ved undtagelse af indtægt fra ægtefællen er fradragsgrænser og aftrappingsprocenter konsekvensændret. Da der ikke lægges op til at ændre på ydelsesniveauerne i dette spørgsmål, er det lagt til grund, at aftrappingsprocenten øges til 32 (svarende til satsen for par, hvor den anden part er ikke-pensionist) og ikke 30,9 som ellers gælder for enlige. Den lavere sats for enlige skal ses i sammenhæng med forhøjelsen af satsen for pensionstillægget i 2010.

1) Udbetalinger fra fradragsberettigede pensionsordninger.

Kilde: Egne beregninger på Familietypemodellen.

Noget tilsvarende gælder for den supplerende pensionsydelse (og dermed de personlige tillæg) til folkepensionister, idet fradragsgrænsen her er 41.500 kr. for par mod 21.000 kr. for enlige, og aftrappingen sker i trin af 1.044 kr. for par mod 518 kr. for enlige (2019-niveau). Det skal bemærkes, at det i opgørelsen af de økonomiske konsekvenser er lagt til grund, at formuekriteriet er uændret.

Er partneren ikke pensionist opgøres pensionstillæg og supplerende pensionsydelse efter gældende regler som for enlige⁴, dog indgår 46 pct. af partnerens indtægt i indtægtsgrundlaget. Fradraget i pensionstillægget er som for par, hvor begge er pensionister, 175.900 kr. For pensionister i par med en ikke-pensionist indebærer ændringen en højere social pension for alle, der med gældende regler modtager pensionstillæg eller supplerende pensionsydelse i aftrapningsintervallet, hvis bidraget til indtægtsregulering fra ægtefællen er større end reduktionen i fradragsgrænsen til niveauet for enlige. Er bidraget fra ægtefællen mindre kan ændringen føre til lavere social pension.

Førtidspensionister på "ny" ordning

For førtidspensionister på "ny" ordning er den sociale pension ikke opdelt i grundbeløb og pensionstillæg, men er en samlet grundydelse. Er partneren også pensionist, sker der modregning på 15 pct. af den del af parrets samlede indtægt⁵, der overstiger 125.000 kr. (2019-niveau). For enlige aftrappes der med 30 pct. af indtægt over 78.800 kr. (2019-niveau). Som det er tilfældet for pensionistpar bestående af folkepensionister og førtidspensionister på "gammel" ordning vil en ændring i reglerne, så indtægtsregulering alene sker på baggrund af egen indtægt, kunne betyde såvel øget social pension som lavere social pension alt efter, hvordan parrenes indtægtsgrundlag er fordelt på de to.

Er partneren ikke pensionist, indtægtsreguleres den sociale pension med 30 pct. af den del af det fælles indtægtsgrundlag for parret, som overstiger 125.000 kr. (2019-niveau). I det fælles indtægtsgrundlag indgår pensionistens egen indtægt ud over social pension samt den del af partnerens indtægt, der overstiger 249.728 kr. (2019-niveau). Undtages partnerens bidrag til indtægtsgrundlaget, kan det indebære en lavere social pension, hvis bidraget fra den ikke-pensionerede partner er mindre end 46.200 kr. (forskellen i fradragsgrænsen for enlige og par) og en højere social pension, hvis bidraget fra den ikke-pensionerede ægtefælle er større end 46.200 kr.

Økonomiske konsekvenser

En afskaffelse af afhængighed af partners indtægt i folkepension og førtidspension med tilhørende konsekvensændring af fradragsgrænser og aftrapningsprocenter skønnes at indebære øgede udgifter til folkepension og førtidspension på 1¼ mia. kr. i 2020. Hertil kommer øgede offentlige udgifter til tillægsydelse på omkring 140 mio. kr., som følge af ændring i den personlige tillægsprocent, der ligger til grund for udbetaling af varmetillæg, helbredstillæg og mediecheck. De samlede umiddelbare merudgifter udgør herefter 1,4 mia. kr. i 2020.

De øgede offentlige udgifter afspejler sig i en svækkelse af den offentlige (strukturelle) saldo med i størrelsesordenen knap ½ mia. kr. efter skat, tilbageløb og adfærd i 2020, *jf. tabel 2*.

⁴ Aftrapningsprocenten er dog 32 og ikke 30,9 som for reelt enlige, idet pensionstillægget er lidt højere for reelt enlige end for pensionister gift med ikke-pensionist.

⁵ Hver persons bidrag til parrets samlede indtægt opgøres individuelt. Der ses i den enkeltes indtægtsgrundlag bort fra social pension og indtægtsgrundlaget kan højst udgøre 387.400 kr.

Tabel 2**Merudgift ved afskaffelse af indtægtsregulering som følge af indtægt fra ægtefælle eller samlever, 2020**

Mia. kr. (2020-niveau)	2020
Sociale pensionsydelse	1,26
Tillægsydelse ¹⁾	0,14
Umiddelbar merudgift i alt	1,40
Efter skat og tilbageløb	0,70
Efter skat, tilbageløb og adfærd	0,46

Anm.: Opregnet med 1,022 fra 2019-niveau til 2020-niveau. Beregningen inkluderer afledte effekter på udgifter til pensionister i udlandet. Ved undtagelse af indtægt fra ægtefællen er fradragsgrenser og afdragningsprocenter konsekvensændret. Da der ikke lægges op til at ændre på ydelsesniveauerne i dette spørgsmål, er det lagt til grund, at afdragningsprocenten øges til 32 (svarende til satsen for par, hvor den anden part er ikke-pensionist) og ikke 30,9 som ellers gælder for enlige. Den lavere sats for enlige skal ses i sammenhæng med forhøjelsen af satsen for pensionstillægget i 2010.

1) Omfatter boligstøtte, varmetillæg, helbredstillæg og mediecheck.

Kilde: Egne beregninger.

De økonomiske konsekvenser skal ses i sammenhæng med, at ændringen kan føre til såvel højere som lavere social pension. Således vurderes det, at knap 140.000 pensionister vil få en reduceret pensionsydelse, mens godt 170.000 pensionister vil opnå en øget pensionsydelse⁶.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

⁶ Opgjort på personniveau.